НОВА ПОШТА

Примерак 10 филера

„Нова пошта“ излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагзасло тер 6/I. Тел.: 39—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачун код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. Ујвидек, уторак, 28 април 1942. Број 90

Говор председника владе у Коложвару

Претседник владе г. др. Калаи о програму изградње Ердеља

(●)

Сједињене државе послале трупе на француско острво Нову Каледонију

Будапешта, 27 априла. — Претседник владе са својом пратњом провео је недељу у Коложвару. У оквиру свечаности које су приређене поводом боравка претседника владе Калаиа, приређен је ручак у његову част. Прву здравицу одржао је градоначелник Коложвара, Тибор Келеди, који је срдачним речима поздравио угледног госта.

На овај говор одговорио је претседник владе Калаи, који је изнео своје утиске о свом боравку у Ердељу, па је, између осталог, изјавио и следеће:

— Кад сам пошао да разгледам железничку пругу која се налази у изградњи, одлучио сам да се нећу вратити кући пре него што одем у Коложвар, јер ту у Коложвару не налази се само центар Ердеља, него и друга престоница Мађарске. Жеља ми је била да се упознамо и нађемо. Ма шта да се деси у свету, Коложвар не може бити ништа друго него Мађарска. После месец дана доћи ћу поново да посетим Ердељ, — наставио је претседник владе — и тада ћу имати и саопштење за вас. Том приликом упознаћу вас са десетогодишњим програмом мађарске владе. Оно што смо пропустили за прошле 22 године сада је дужност да то учинимо. Оно што је мађарска влада извршила за прошлу годину и по дана показује како се она укопчала у конструктивни рад са Ердељем.

— Ми смо израдили велики радни програм за цео Ердељ, који ће се односити на саобраћајне, пољопривредне, занатлиске, индустриске, црквене, културне и друге послове. Стараћемо се да се у Ердељу створи новоизградња, социјално благостање и душевно прочишћавање, како би обезбедили бољу мађарску будућност. Ми се не ограничујемо ни пред киме, али онај који не полази са нама, тај ће заостати. Наш рад руководиће начело праведности, јер ми не бисмо били доследни самима себи, своме поштењу, моралу, ако би били неправедни. Ми желимо да мађарску снагу појачавамо путем правде и поштења.

Претседник владе завршио је свој говор овим значајним речима:

— Позивам вас, браћо Ердељци, да се позабавите овим питањем и да се бринете о заједничкој ствари, али немојте ни за тренутак бити незадовољни ни песимисти. Останите увек свесни Мађари, рецимо своје мишљење, али то испољавајмо само на тај начин да не шкодимо ствари којој заједнички служимо.

— На крају немојмо заборавити да ми међу свима европским земљама сразмерно живимо у највећем благостању и наше животне способности су најповољније. Не треба да заборавимо: ступили смо у рат и ми се налазимо у рату. Ту борбу морамо извојевати за нас саме. Морамо издржати у тој борби са нашим савезницима. Ја дижем чашу са жељом да завршетак овог рата буде дан победе источног непријатеља Европе и дан свануће Мађарске“.

Америчке трупе стигле на француско острво Нову Каледонију

Виши, 27 априла. — (МТИ). Према званичном извештају, који је објавило Министарство војно Сједињених држава, у Нову Каледонију приспеле су североамеричке трупе. У извештају се додаје да ће све трупе узети учешћа у одбрани острва и да су трупе послате у сагласности са месним властима.

Ако је Нова Каледонија доспела 1940 под власт побуњеника — каже ОФИ — то још не даје права Сједињеним државама да тамо шаљу трупе. Де Гол и његови опуномоћеници немају никаква права да говоре у име француског народа. Француска влада је наредила вашингтонском амбасадору да протествује код владе Сједињених држава.

Према извештајима из Вашингтона, тамо је речено да је искрцавање америчких трупа у Новој Каледонији било потребно ради одбране Аустралије. Нова Каледонија би могла да послужи као мост за напад на Аустралију или Њу Зеланд. Поседањем Нове Каледоније — каже се у Вашингтону — америчка влада је први пут оживотворила споразум у сарадњи потписан пре два месеца са деголистима.

Извештај немачке Врховне команде

Немачка Врховна команда јавља:

На Источном фронту извршили смо нападачке акције јуришних одреда локалног значаја. Наше трупе су више непријатељских напада и продора одбиле.

У Лапонији немачке и финске трупе су у тешким одбијајућим борбама одбиле нове нападе бољшевика. Непријатељ је претрпео тешке губитке. Успело нам је да уништимо више тенкова.

У области Мурманска немачки ловци су у ваздушним борбама без сопствених губитака уништили девет непријатељских ловачких апарата.

У Северној Африци било је живе извиђачке акције. Са јаким одредима авиона наставили смо врло успешно са бомбардовањем Малте.

Лаки борбени авиони су по дану погодили пуним погоцима неколико касарни и фабрика у Јужној Енглеској.

У близини Исланда потопили смо један непријатељски патролни брод. Јаки немачки одреди борбених авиона у понедељак наноћ наставили су са репресивним нападима против Енглеске и снажно бомбардовали град Бат.

Британски бомбардери су 27 априла наноћ поновили нападе на Рошток. Према досада приспелим извештајима успели смо да оборимо два британска бомбардера.

ПОНОВНИ НАПАДИ БРИТАНСКИХ БОМБАРДЕРА НА РОШТОК

Берлин, 27 априла. — (ДНБ). Британски бомбардери наставили су прошле ноћи, како ДНБ сазнаје, са терористичким нападима на квартове за становање у Роштоку. Има штете и мртвих и рањених међу цивилним становништвом. Према вестима оборена су два нападачка авиона.

—oo|||oo—

ТРУПЕ СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА У ВЕНЕЦУЕЛИ

Будапешта, 27 априла. (МТИ) Немачка радио станица саопштила је данас у 2 часа после подне да је претседник Венецуеле јавно изјавио да су трупе Сједињених Америчких држава заузеле данас одбранбене положаје Венецуеле. Немачки радио додао је да се те изјаве обично дају тек пошто су војне јединице извршиле свој задатак.

ПОГИБИЈА ФИНСКОГ ГЕНЕРАЛА

Хелсинки, 27 априла. (Стефани) — Фински генерал Вилјанен, који је недавно унапређен за пешадиског генерала, погинуо је јуначком смрћу у Источној Карелији на челу својих трупа. Генерал Вилјанен написао је више војничких књига, а нарочито се истакао у финско-руском рату 1940.

ПОГИНУО НЕМАЧКИ ИСТОРИЧАР ПЛЕЈЕЛ

Берлин, 27 априла. — (ДНБ). Познати немачки професор историје Плејел, из Инсбрука, при једном јуришу на челу своје чете погинуо је јуначком смрћу на Источном фронту.

НОВА ХАПШЕЊА У ШПАНИЈИ

Мадрид, 27 априла. (ДНБ) — Полиција у Валенцији ухапсила је више особа услед комунистичке активности. Код ухапшених нађено је оружје, као и енглески летци издани од енглеског конзулата.

ХАРАДА КОД БИСКУПА МАЉОНЕА

Ватикан, 27 априла. (Стефани) Бискуп Маљоне, државни секретар, у понедељак пре подне примио је у аудијенцију јапанског амбасадора при Светој Столици, Хараду. Време предаје акредитива јапанског амбасадора још није утврђено.

Италијански рашни извештај

Италијански Главни стан јавља:

На појединим секторима Киренајског фронта узајамна артиљериска делатност. Немачко ваздухопловство извршило је успешне акције против непријатељских авиона. Непријатељ је изгубио осам авиона америчког типа. Други авиони су тешко оштећени митраљеском ватром на земљи.

Бројни напади немачког ваздухопловства изазвали су велике пожаре, јака разарања војних уређаја и уђуткали противавионске положаје на Малти. А ваздушним борбама уништено је четири енглеска апарата, а друга четири су тешко оштећена.

Прошле ноћи енглески авиони су бацали неколико бомби у околини Катаније. Није било ни жртава, нити штете. Противавионска одбрана оборила је један апарат Харикен. Апарат се срушио.

На седници Рајхстага Хитлеру изгласана ванредна овлаштења

У свом говору Вођа Рајха изнео је ситуацију у Европи и перспективе за будућност

Берлин, 27 априла. — У недељу по подне у 3 часа одржана је ванредна седница Рајхстага на којој је вођа Рајха Адолф Хитлер одржао велики говор. Пошто је одржање ове седнице већ раније објављено, а и листови су већ наговестили да ће Вођа Рајха одржати крајем седмице велики говор, то је сва светска јавност са великим интересовањем очекивала ову седницу: Говор Вође Рајха преносиле су све немачке радио станице, надаље радио Будапешта, Београд, румунски радио, хрватски радио, радио станица окупираног дела Француске, Протектората итд.

Седница је почела тачно у 3 часа. Поред свих чланова Рајхстага и вођства национал-социјалистичке странке, присуствовали су и дипломатски претставници страних земаља као и многи новинари.

ГОВОР ВОЂЕ РАЈХА АДОЛФА ХИТЛЕРА

У уводу свога говора г. Хитлер осврнуо се на свој говор који је одржао на последњој седници Рајхстага држаној 11 децембра 1941 у коме је изнео ток догађаја до тога времена.

— Историски и политички значај ових догађаја је тако огроман, да ће се он моћи схватити тек после столећа. После угушења побуне у Београду, коју су заједнички извеле Енглеска и Москва, неколико седмица касније Европа је — први пут после векова упознала опасност која јој прети са Истока и од чијег је одбијања тако често зависило бити или не бити нашег континента. Данас је за многе људе много разумљивији узрок крвавог рата у који смо увучени у септембру 1939 године, јер овај рат не носи на себи обележје уобичајених унутрашње-европских сукоба. Све се више добија утисак да је овде једна од оних историских борби, које често само у хиљаду година потресају свет и значе стварање читаве једне нове епохе. У овој историској борби често пута појављују се задаци који нису схватљиви. Као што обичан војник нема прегледа и сазнања о целини ратних операција, тако исто трајање ових одсудних периода је тако велико да појединац лако може да криво разуме њихову узрочност и везу, па слетствено томе и њихов значај. Ипак, зато, и у оваквим тренуцима, када се ради о догађајима који потресају не само народе, него и континенте и који изгледају непрегледни, ипак се нађу они који из тога вуку користи. Многи мисле да они дају ток догађајима, а међутим, они су само управљени од других, други опет желе да ударају, а на крају бивају сами ударани.

ЕНГЛЕСКА И РИМСКА ИМПЕРИЈА

Осврћући се на догађаје који су претходили 3 септембру 1939, г. Хитлер каже, да су после бескрајних немачких напора за одржање мира, Француска и Енглеска објавиле рат Трећем Рајху, пошто су ове државе прво гурнуле у прву ратну линију Пољску која је, место да је настојала да отклони несрећу једног безумног рата, формално исфорсирала своју катастрофу. За нас је јасно да је после унутрашњег разарања европских држава Енглеска заступала политичку доктрину, која је предуслов просперитета британске светске владавине, а која се састојала у разарању европског континента. За време док се Европа искрвавила у безбројним унутрашњим ратовима, Велика Британија је са минималним жртвама у крви, успела да изгради моћну светску Империју. Међутим, титула Империје, која је дата Британском царству, ниједном случају не може се упоредити са појмом Римске Империје, исто онако као што се не може упоредити један међународни трговачки савез са светским предузећем, које врши опште користан рад.

Британски државници и војници преценили су своју снагу када су мислили да ће својом вештином успети да Европу разоре. Античка римска државна идеја у сукобу са римском црквом, која је исто наступила са империјалистичким захтевима, довеле су да су уништени централни државни органи Европе. Томе је допринела и околност да је тадашњи свет ушао у расправу таквих питања, која су Европу бацила у бескрајне верске ратове; ова питања са државноправног гледишта данас су потпуно безначајна и тако се и цене. Према томе, слом старе Немачке Империје, који је повукао за собом и пад једног централног огранизма Европе, исто тако није последица Енглеског мајсторлука, као што у своје време пропаст Рима није изазвана од стране Германа. Према томе Енглеска није она која је успела да изазове разарање Европе, али је успела из оваквих ситуација, благодарећи свом острвском положају, да извуче корист, зашто је требала само мало напора а много лукавства.

РАВНОТЕЖА СНАГА У ЕВРОПИ

— Зато је и глупост да се претпоставља да Британска империја може довек да одржава такозвану равнотежу снага у Европи. Она је у својим борбама, које је водила против европског континента, имала успеха онда када се радило о државама чисто династичког облика. Међутим, када су пробуђени народи стали изнад династичких интереса, затајили су досадањи инструменти британске политике у Европи.

Енглеска, и поред многобројних ратова, није успела да разори француску народну државу. Иако је чинила велике напоре, није успела да спречи уједињење Италијана; иако се увек уплитала, Немачки Рајх, благодарећи снази немачких племена и подвизима својих јунака, подигао се ипак из некадањих рушевина. Мора да се осујети енглеска намера, да сумњивим принципима раздвоји европске народе на дуже време, да би могла да их једне против других дражи. Зато је Енглеска била принуђена, да из улоге комотног посматрача ситуације, прими на себе улогу заштитника, па шта више и браниоца. Као што је Енглеска принуђена да пролива у Европи крв, тако исто мора да дође тренутак када ће одржање европског размимоилажења изискивати од Енглеске више напора, него очување своје сопствене Империје. Без обзира, на све ово, владало је убеђење да британска светска владавина као предуслов свог битисања сматра да одржава распепљену Европу и ово стање све дотле, док на крајњим тачкама њене светске Империје, постоје државе које су јој у снази развне, па шта више и опасне.

Нове светске силе

У тренутку када је руски колос извојевао пут све до Источне Азије, у тренутку када је Североамерička Унија, исто тако независна јер је постала у својој суштини независна организација која се не може напасти, па шта више и раније, када се јапанско царство, исто онако као Италија и Немачка, пробудило у Источној Азији, уздигавши се до велике силе, одмах су постале друге основице империјалне политике Британије. Ова Империја није се могла одржавати у трајном ставу против Европе, него само са Европом. Даље, када је Енглеска 1916 године после дугих немачких мирољубивих напора у смислу својих старих принципа, објавила рат коалицији претежно јачих снага, онда је, истина, ослабила Немачку у Европи на једно време, и истисла је из осталих делова света. Међутим, било је јасно да је само питање времена када ће Немачка збацити ланце којима је била окована. Било је јасно исто тако да помоћ коју је Енглеска у току овога рата молила, не може да се сматра никаквом, и да је енглеска влада у крајњој кризи упутила молбу Америци, јер је европски континент постао такав економски и политички фактор где Енглеска више не може да мења ситуацију. Када је Енглеска ступила у Светски рат, борила се за своју светску превласт на мору и није била расположена да Немачкој да удео на мору у односу 5 или 6:10. Када је Енглеска, као што је мислила победоносно завршила рат, онда је на место Немачке ступио Јапан, а на место Енглеске — Америка.

Машина британске светске Империје почела је да запиње, када је у време највеће кризе, молећи помоћ, дала таква обећања која неће извршити — дајући једну меницу која се мора исплатити, а пре а после. Ни индиски, ни арапски свет неће заборавити обећања, која су у своје време чинили, да би ова два света поднели жртве за очување британске светске Империје. Чињеница да је Британија изишла из светског рата са тешким привредним и финансиским невољама, нови је доказ томе да је први светски рат био Пирова победа. Још један овакав рат у интересу очувања европске равнотеже, и Енглеска ће изгубити своју равнотежу.

— Зато се овај нови рат — рекао је Вођа Рајха — може завршити само са катастрофом енглеске светске превласти и он ће се тако завршити. Онај с којим је Енглеска везала судбину, на крају овог рата — а то ће Енглеска видети — биће јачи и може бити јачи од саме Енглеске.

О ЕНГЛЕСКИМ КАПИТАЛИСТИМА И БОЉШЕВИЧКИМ ДРЖАВНИЦИМА

— Маколико енглески стари капиталисти поздрављали бољшевичке државнике, маколико са фасцинирајућим пријатељством грле енглески бискупи крваве бестије бољшевичког атеизма — рекао је Вођа Рајха — да би прикрили протуприродну коалицију ове две империје пред својим народом, и осталим светом, ипак неће моћи спречити отварање природног пута нужног историског развоја. Постоји једна стара мудра изрека, да богови прво одузму памет ономе, кога хоће да казне.

— Не знам, да ли би и данас сваки Енглез могао да прихвати као мудро образложену тињеницу када су одбили оне силне могућности споразума које сам им од 1933 године предлагао. Не знам, да ли постоје који су и данас убеђени, да ли је било паметно када је одбијен мој поновни предлог о савезу 1 септембра 1939 год., као и да ли је било мудро да се одбију моји исти предлози после пољске и француске војне. Сада ја знам само за један други предлог. Он гласи: да човек још једним покретом гурне оно што су богови пресудили за рушење.

ДОГОДИЋЕ СЕ ОНО ШТО МОРА ДА СЕ ДОГОДИ

— Лорд Дизраели британски Јевреј, рекао је у једној прилици да је кључ светске историје расно питање. Ми национални социалисти, у овом сазнању постали смо велика. Јевреји су били оне тајне силе које је Енглеска нахушкала још у првом рату 1914 године. Јеврејска снага је била она која нас је кочила и која је под лозинком да Немачка не може више да славно врати своје заставе кући, присилила нас на предају. Од 1939 године Јевреји су и Британску Империју уманеврисали у најопаснију кризу. Јевреји су били носиоци бољшевичке заразе која је некада претила Европи уништењем. 1917 године они су увукли у рат и Америку, иако није било никаквог смисла да Америка ступи у рат против народа, који јој ништа на зло нису учинили.

ВОЂА РАЈХА О СПАСИОЦУ МАЂАРСКЕ

У наставку свог говора Вођа Рајха осврнуо се на трагичне последице овог пакленог посла по Мађарску, коју је заједничким народним снагама успело, благодарећи човеку који се ставио на чело ове борбе, и који је био првоборац, и први претставник васкрсле Нове Европе, да спасе Мађарску.

Не мања опасност била је и у Италији, где је само благодарећи фашизму и његовој борби, могло да се говори о његовој борби за спас Европе. Такође и Шпанија, благодарећи свом изванредном сину, после једног крвавог грађанског рата, успела је да нађе свој спас.

ОДЛУКА ЋЕ ПАСТИ НА ИСТОКУ ЕВРОПЕ

О збивањима на Источном ратишту ја сам говорио последњи пут 11 децембра 1941. Желео бих овде нарочито да нагласим да су ове речи у првом реду биле намењене немачком народу и мојим пријатељима. Г. Черчил може поједине догађаје да тумачи на свој начин, и да у извесним догађајима види охрабрујуће појаве за себе и своје. Тако када је г. Крипс први пут летео у Москву, то је било исто тако охрабрујуће, као кад се вратио из Индије. Исто тако охрабрујуће било је када је генерал Мак Артур благовремено побегао са Филипинских острва. Исто тако била је охрабрујућа и појава када је двадесеторици Енглеза са нагарављеним лицем и у гуменим чизмама, на једном енглеском сплаву успело да се искрцају на извесном делу обале, и да онда, чим се указала немачка патрола умакну. Када нека избегличка влада — рекао је Вођа Рајха — да изјаву против Немачке, онда је то исто охрабрујућа појава, као када г. Черчил говори о уништењу подморница или о неком новом проналаску. За нас је било охрабрујућа појава када смо за осамнаест дана уништили у тешким бојевима пољску државу, а за то време нити Француска нити Енглеска нису се усудиле ни да се приближе нашим западним границама. У Норвешкој смо се искрцали и то не пећу, са нагарав-

љеним лицем и гуменим чизмама, него у по бела дана, у поткованим цокулама и успели смо да је окупирамо за непуних шест недеља.

У наставку свог говора Вођа Рајха осврнуо се на тешкоће са којима је немачка војска имала да се бори на Источном фронту. Ту је владала незапамћена зима, и па и преко 38 степени испод нуле, каква није владала од Наполеонових ратова. Најтежи део ове борбе сносила је војска и савезници, којима имам да заблагодарим на њиховом храбром јуначком држању.

Нарочито у свом говору Вођа Рајха заблагодарио је савезничким војскама Финаца, мађарских хонведа, Словака и Хрвата, који су показали највећу храброст и поузданост у извршењу својих задатака.

ПРИПРЕМЕ ЗА НОВЕ БОРБЕ НА ИСТОКУ

Наша војска на Истоку биће још боље снабдевена локомотивама, борним колима, тракторима и камионима, а сваког појединог војника, ако би се овака природна несрећа још једном поновила, на основу наших искустава поштедећемо од онога што је преживео.

Зато, безусловно, очекујем обављање неколико важних послова и то **да ме народ овласти да могу одмах да интервенишем и да учиним одговарајућа расположења у сваком случају где се ради о послу и задацима, који су везани са бити или не бити.** Наш фронт, наш дом, транспорти, администрација и правосуђе могу бити једино само у служби те идеје и зато и молим **да Рајхстаг изричито призна ово моје законско право, да сваког принудим на извршење његових дужности, односно оне који по мом утиску не врше своју дужност, да их пресудим или на лишење чина, или да их удаљим из службе и звања, без обзира но је то и каква отечена прова ужива.** То зато јер се овде само ради о појединцима између милиона. Он сам, Вођа Рајха од 1933 није ни три пуна дана био на отсуству и зато не може бити ни говора да људи иду на отсуство у тренуцима када народ стоји пред највећим задацима. Исто тако Фирер констатује да су поједини судови доносили неразумљиво благе пресуде према обичним злочинцима у тренутку када десетине хиљада ваљаних немачких мушкараца треба да умру зато да домовину спасу од уништавајуће снаге бољшевизма. Почев од данас биће лишени службе све таке судије који не могу да ухвате закон садашњице.

После огромног зимског рата доћи ће час када ће да се разреше везе које су кочиле Источни фронт. У овим недељама непрестано сам извештаван о страшним претњама наших непријатеља. Будућност ће показати у коликој су мери довољне наше припреме за отклањање опасности. Ја се не бојим претња, војсковођа Енглеске и Америке, као ни г. Черчила. Нека се не жале ако ћу бити принуђен да дам такав одговор, који ће изазвати много патње код народа. Почевши од данас на сваки ударац одговорићу ударцем, док се ово зло не сруши заједно са његовом творевином.

Свој говор Вођа Рајха завршио је са изјавом да ће у овоме рату победити правда, а она је на нашој страни.

При завршетку говора Вођа Рајха био је бурно поздрављен од присутних чланова Рајхстага па је потом рајхсмаршал Геринг одржао говор у коме је одао признање Фиреру и поднео предлог, који је Рајхстаг једногласно прихватио, а којим се Фиреру дају по његовој молби тражена изванредна права.

Кроз штампу

Одјек говора Хитлера

„Хетфе Регел“ пише:

„У говору који је вођа немачког Рајха у недељу одржао главни моменат је: борба против бољшевизма. Хитлер, вођа и канцелар Рајха, данас је цео свој рат подесио као борбу против светско-превратничких стремљења бољшевика и против свију оних сила које, из слепоће или из непријатељских осећања према другим народима, стоје на страни бољшевизма. Посебно ваља да нагласимо онај део говора који се односи на Мађарску, и у коме се огледа пријатељски осећај који гаји вођ немачког Рајха према нама. Тај говор указује на чињеницу да је међу државама Европе Мађарска најпре патила под влашћу бољшевика, и Адолф Хитлер развија заставу признања пред онима који су у Мађарској оборили то тамно страшило, и у држави успоставили ред. Слика коју тај говор износи пред читаоца о узроцима рата, убедљива је и јасна. То је борба двају гледишта на свет, и он треба да одлучи да ли ће и даље људску судбу угрожавати она идеја која је тамо на истоку, где се можда сада одлучује судбина света, проузроковала толико страхота и патње“.

„Вирадат“ пише о говору вође Рајха: **„Био је то потресно искрен, чврст говор Вође! Нарочито у ономе делу где је Фирер, с погледом на административни и правно-службени апарат, објавио одлуку: Од данас почевши, нико не може да се позове на „права“, — само може да испуњава своје обавезе у погледу војске. У спољно-политичком односу, истиче се онај део говора у коме се Фирер пред светом отворено оградио против енглеског варварског ваздушног ратовања, и наговестио још интензивније бацање у борбу немачких подморница против енглеског животно важног трговачког бродарства“. Лист даље истиче да је Хитлер „са топлим речима признања указао на Регента Мађарске, који је у Европи први у својој држави победио кугу бољшевизма“ и исто се похвално изразио и о борби Хонведа на Источном фронту.**

*

„Мађар Немзет“ наводи констатације берлинских стручних кругова о досадањим операцијама на Источном фронту, из којих се може извести следеће:

„Немачко војно вођство је своја богата искуства у пуној мери искористило, и према томе подесило своје претспреме за одлучну битку која долази. Спремне немачке офанзивне трупе обучене су на најбољи начин, и снабдевене таквом опремом која омогућава да се савладају и највеће тешкоће“.

„Насупрот томе — пише „Мађар Немзет“ — у Берлину држе за вероватно да је на непријатељској страни све прешније питање ратног материјала. У Америци сада наглашују да на ратиштима свуда треба из најближих арсенала снабдевати трупе ратним материјалом, што несумњиво значи да Енглеску чека задатак да преко стално угрожених пристаништа Мурманска и Архангелска снабдевају Совјете оружјем. Енглеска, међутим, тешко да налази начина да осигура снабдевање Источне Африке и Индије, док Америка сад одашиље материјал у Аустралију. На основу тога, Совјетска Русија не може на то рачунати да у догледно време добије знатније пошиљке ратног материјала од својих савезника“.

*

„Нојес Винер Тагблат“ осврће се на недавни говор лорда Бивербрука у Њујорку, у коме је овај нагласио, између осталог, да Стаљин има најбоље борбене армије у Европи, да даје сведочанство о патриотизму која су равна најлепшима у историји човечанства, и да је Стаљин мајстор тактике па ће, на крају крајева победити непријатеља. Истина, он мора бити потпомогнут од Савезника, јер би Совјетска Унија можда рат за Енглеску у години 1942 могла докончати.

„Из тих речи треба Стаљин сад да види — пише „Нојес Винер Тагблат“ — како озбиљно мисле његови пријатељи са потпором Совјетске Уније. Али, преко тога предусретљивост за помоћ тешко да би могла ићи. Доказ за то је очајан напор Лондона да са британске стране досад изведене мале маневре искрцавања на обали Атлантика овенча ореолом, при чему се тако далеко иде, да се тврди да тиме два милиона немачких војника бива одвојено од Источног фронта. У току је једна огромна офанзива речи, што радио Бостон потврђује речима: последњи напад је битан допринос новој кризи нерава против сила Осовине. Чини се да у Лондону мисле да Осовина има исто тако слабе нерве као и Енглеска. Корак Стаљина код Рузвелта преко посланика САД у Москви показује да он не упада у британску подвалу са маркирањем активности, и да безначајне авантуре не доприносе његовом умирењу, него напротив повећање његове нервозе, и дају повода за нове захтеве. Он се сад више не обраћа Черчилу, што сматра очигледно за бескорисно, него Рузвелту, у вери да ће ту наћи јачу потпору“.

ПАЛАС

Бечко који се забавља
Бечко расположење
Бечки хумор
Бечка веселост
Главне улоге Ханс Мозер, Паул Хербигер, Ели Мајерхофер

АПОЛО

Премијера најлепшег филма ове сезоне 7
Бескрајни пут
Зара Леандер и Ханс Стиве

ОДЕОН

Од 23—25 о. м,
Безнадни догађај
Немачки филм
Јени Југо и Карл Лудвик Дил

РЕКС

Увече у 9:15 h свечана представа
Др. Ковач Иштван
савршено репрезентативан мађарски филм, о младићу који је од сељака постао доктор
У главним улогама Пагер А., Шимор Ч., Тот Ј., Рајман Г. и Васари Пири

„ФЕЛКИШЕР БЕОБАХТЕР“ О ПСИХОЛОШКОМ СТАЊУ ЕНГЛЕЗА

Берлин, 27 априла. (ДНБ). „Фелкишер Беобахтер“ у чланку под насловом „Енглеска нема поверења у сопствену снагу“ пише, између осталог:

— **Када је Енглеска ланомиолено изазвала овај рат, мислила је да ће брзо постићи победу, без сувише великих жртава. Мислила је да ће и надаље моћи да живи својим плутократским начином живота. Данас се осећа у Лондону да су кренули рђавим путем, једну невољу за другом сазнајемо, а многим Енглезима већ лажи пропаганде иду на нерве. Лист даље потсећа на чланке „Њујорк Хералд Трибјуна“ и „Емпајр Ревју“ и каже да је познато да ће и амерички савезник — слично Енглеској — такође претрпети слом, али у Енглеској на то још не смеју да мисле. Ипак се држе схватања да Енглеска, иако губи све битке, последњу битку добија и тако и овај рат треба да добије. Ово није применљив закон у таквом рату у коме су толико погрешно оцењивали противничку снагу, а и своју. Енглезе очекује само пораз и ненадокнадиви губици.**

Француски генерал Жиро побегао из немачког заробљеништва

Берлин, 27 априла. (ДНБ) — Француски генерал, Жиро који се налазио у немачком заробљеништву, успео је да побегне из тврђаве у Кенигштајну. Надзорници заробљеничког логора дозволили су старом генералу, с обзиром на његово здравствено стање, ширу слободу кретања и он је ту повластицу искористио да побегне. Власти су проналазачу одбеглог генерала обећале награду од 100.000 марака. Онај који буде помогао генералу у бекству биће кажњен смрћу.

„Други фронт“ — његове могућности и изгледи на успех

„Мађар Немзет“ доноси чланак о горњем проблему од д-р Томбор Јенеа, пуковника у пензији, у коме се између осталог каже:

Светска штампа стално се враћа на проблем успостављања т. зв. „другог фронта“. Ако понеки дан и не бива о томе речи, совјетски властодршци изнова поведу то питање, не пуштајући да оно дође на мртву тачку. Совјети, наиме, желе да Енглези са западне стране дођу и искрцају се, са великим снагама, на обалама Европе запоседнуте од Немаца, те да приморају немачко ратно вођство да не само досадашње заштитне, окупационе и резервне снаге остави на западу, него и да против британског „другог фронта“ упути знатне снаге своје војске одређене против Совјета, чиме би се совјетски фронт у знатној мери растеретио.

УНУТРАШЊА И СПОЉАШЊА ЛИНИЈА

У случају рата на два фронта, карактеристично би формирала, у војном смислу узета, „унутрашња и спољашња линија“. Немачка војска стајала би на унутрашњој а англосаксонско—совјетски савез на спољашњој линији. Немачком ратном вођству пружила би се прилика да одлучни напад изведе једно за другим на оба фронта. Али може се замислити и да нападне истовремено у оба правца, нарочито онда ако на западу искрцане снаге нису знатне. Под извесним околностима, дакле, странка на унутрашњој линији је у извесном преимућству, јер померања своје снаге може да врши слободно и сразмерио брзо. Само онда би се унутрашња линија могла наћи у опасности кад би, прво, противници обе спољне линије били толико јаки да се ни један не сломије под ударом нападача, а друго, кад би страна која се бори на унутрашњој линији морала да се сабије на узан простор.

ЈЕ ЛИ МОГУЋЕ УСПОСТАВЉАЊЕ ДРУГОГ ФРОНТА?

На ово се може одговорити само ако се претходно установе три ствари: 1. Има ли Енглеска доста јаку сувоземну и ваздушну силу за такав подухват? 2. Какав се отпор може очекивати на обали? 3. Има ли Енглеска доста преносних средстава?

Што се тиче првог питања, Енглеска има на острву јаку војску, али је њен главни задатак да матерњу земљу одбрани по сваку цену. Ту војску је енглеска влада војна да отпреми само ако би рат узео такав преокрет да о инвазија Енглеске већ не може бити ни говора. Међутим, та опасност још ни близу није отклоњена. Енглеска влада, изгледа, нема намере да без спољно- политичког притиска уводи своје снаге у рат, Енглези би само желели да, мањим нападима, узнемиравају Немачку, као што је већ двапут био случај на обалама.

У погледу отпора, може се само поновити оно што наглашује немачка штампа, да би, наиме, при искрцавању већих британских снага, ове могле најдуже две недеље да одрже своје положаје. Само искрцавање је, на далеко развученим обалама, технички могуће, то признају и са немачке стране, — али даљи успех зависи само од моралне снаге.

На треће питање се може кратко одговорити да Енглеска услед оскудице бродовске тонаже уопште не може помишљати на неко искрцавање у Европи.

УСЛОВИ ИСКРЦАВАЊА У ЗАПАДНОЈ ЕВРОПИ

Кад имамо у виду западну обалу Европе, почев од северног врха Норвешке па све до северне границе Шпаније, јасно је да је обалско подручје између Хага и Бреста оно до кога би британске снаге имале да преброде најкраћи пут. Ту би се и — чисто технички — највише трупа могло искрцати са сразмерно мањим бројем бродова, пошто ови могу за доста кратко време и да се поновно искористе. Међутим, вероватно је да би баш ту непријатељ наишао на највећи војни отпор. А већ и саму намеру за искрцавање тешко да би Енглези могли да држе у тајности, јер ма како да је кратак пут, који би се за неколико ноћних часова имао да пређе, — претходно сакупљање транспортних бродова опазили би немачки авиони.

Штампа је раније помињала и могућност британског искрцавања на територији Норвешке. Ту међутим, сем велике даљине, постоји и тешкоћа да би напад започет са те стране донео собом, најзад, у случају и најбољег успеха, потребу поновног преласа бродовљем у Скагераку.

Ради потпуности ваља још овде поменути да се данас искрцавање мора припремити и падобранским снагама.

Све у свему, — успостављање другог фронта у западној Европи би, због немачке ударне војне снаге, засада било необично ризично“.

Борба града Зомбора против штете од подземних вода

Зомбор, 24 априла. — Земљиште на коме је град Зомбор сазидан толико је ниско, а нарочито поједини делови града, да се већ више година код високог водостаја руше веома много куће. Ова несрећа је утолико већа, што су власници тих кућа скоро сви сиромашни људи, те ова чињеница још веће несреће проузрокује и последице постају још страшније.

И ове године подземне воде нанеле су толику штету, да изгледа овогодишња штета превазилази штете ранијих година. Зато је град Зомбор имао ове године нарочито много посла око тих несретних случајева, те је акција града — изузетно Градског инжињерског звања — у грађанству била пропраћена са нарочитом симпатијом и одобравањем. Град је у ових несрећама поступао хитно и широкогрудо, желећи да свакоме, ко је пријавио несрећу још истога дана пружи бар најхитнију помоћ, а чим је дошао до потребних цигаља, град их је одмах делио оним људима, чија је несрећа била већа и хитнија.

Тако је Градско инжињерско звање изашло на лице места у око 200 случајева и оштећенима помогло било саветима било ефикасним пружањем материјалне помоћи, те је у сваком случају спречено да дође и до људских жртава. Ипак је град у овој својој социјалној-хуманој акцији био знатно спречен, обзиром да у граду нису постојале неке нарочите резерве у цигљама. Због тога је град био принуђен да заплени све резерве у цигљанама, као и код приватних лица, до којих се могло доћи. На овај начин дошло се до преко 250.000 комада цигаља, те је град био у стању да најсиромашнијим оштећеним грађанима изда на зајам 264.750 комада цигаља у 246 несрећних случајева.

Српска православна црквена општина у Зомбору, која је располагала резервом од око 20.000 комада цигаља за поплочавање стаза, није чекала притисак ни са које стране, него је приступила дељењу тих цигаља свима онима, којима су цигље биле потребне и ко се на њу обратио, без обзира на веру и народност. Тако је црквена општина поделила 19.750 комада цигаља двадесеторици оштећених, који према томе нису добили никакву помоћ од града, те је на тај начин и Српска православна црквена општина у Зомбору својим племенитим поступком заслужила признање и јавности и надлежних.

У самоме граду срушило се или је јако оштећено око 30 кућа. Но многи салашари нису пријавили несреће на својим салашима тако, да се свакако може рачунати да је срушено или тешко оштећено око 60 кућа и зграда за остале потребе.

Град је установио на основу пријављених случајева да је материјална штета око 80—90.000 пенгова. Ако се међутим овој суми дода и штета код оних оштећених лица које је својом помоћи потпомогла Српска православна црквена општина као и штете оних који уопште нису пријавили своју штету, свакако да се ова штета пење на преко 150.000 пенга.

Град је и ово питање — питање поновне изградње срушених или тешко оштећених кућа узео веома озбиљно, те ће настојати да се тим сиромашним оштећеним људима даде знатна материјална помоћ у виду зајма путем Градског социјалног одбора.

— Две смрне пресуде у Немачкој због злоупотреба намирница. Ванредни суд у Брауншвајгу изрекао је недавно две смртне казне због ружних злоупотреба на пољу расподеле намирница. Осуђени су један директор предузећа и директор фабрике, који су се договорили да из заједничке кухиње без купона односе важне животне намирнице својој кући

—oo|||oo—

— У СОПСТВЕНОМ ИНТЕРЕСУ ваше наочаре набављајте само код дипломираног оптичара: А. КАЗИНЦИ Хитлер Адолф ул. 16. 389

ВЕСТИ

— Народни посланик г. Франц Хам преселио се у Будапешту. Народни посланик и уредник „Дојчес Фолксблата“, Франц Хам, наименовањем за народног посланика напустио је Ујвидек и преселио се у Будапешту. С тим у вези он је поднео оставку на претседничкој части овд. Немачке евангеличке црквене општине, којом приликом се опростио на свечаној седници.

— Министарство пољопривреде предузело мере за повољно уновчење воћа. Министар пољопривреде барон Банфи предвидео је у новом буџету већу своту за повољно уновчење воћа. Предвиђено је да се у Сабадки, Чикерији, Хоргошу и Ујвидеку успоставе станице за паковање воћа. Поред тога, у Јужном Крају биће отворене и неколико сушионица за воће.

— Позив свима који желе да се баве гајењем свилених буба. Градоначелничко звање у Ујвидеку упутило је позив за форсирање гајења свилобуба, која је нарочито у данашњем ратном времену и патриотска дужност. У циљу што веће пропаганде град је расписао и награде у укупној своти од 1000 пенга за најбоље одгајиваче. Награде износе једна по 100 пенга, једна по 75, осам по 50 и 17 по 20 пенга, које ће се изделити оним одгајивачима, који произведу највише свилених чаура и најбољег квалитета. С тим у вези позива се грађанство Ујвидека да, како у унутрашњости града, тако исто и на спољним деловима, приступе сађењу дудова, а исто тако сви који желе да се баве одгајањем свилобуба, нека се пријаве Државном надзорништву свиле, Кешмарки утца 10, где ће потпуно бесплатно добити сва обавештења, семе и потребан прибор за гајење свилобуба.

— Извештавамо самосталне столарске занатлије у Ујвидеку, да изволе присуствовати стручној конференцији која ће се одржати 28 о. м., у уторак у 7 часова увече у просторијама Занатлијског удружења. — **Управа.** 674

— Сабо Андраш, незапослени берберин, стар 35 година већ се дуже времена бавио мишљу да изврши самоубиство пошто није могао добити запослење. У недељу увече је изишао на овдашњу железничку станицу и упутио се шинама према ложионици. Ту је дочекао воз који је долазио од Сабадке и бацио се под њега. Локомотива је несрећног самоубицу потпуно измрцварила.

— Хапшење лекара због извршеног побачаја са смртним исходом. Др. Шенхолц из Будапеште пријавио је престоничкој полицији да је над женом домара у улици Ором, извршио вештачки побачај, који није успео. Он је све учинио да несрећну жену спасе, али му то није пошло за руком. Пошто је у полицији утврђено да су против др. Шенхолца у последње време пристизале многе пријаве о забрањеном вештачком побачају, он је ухапшен.

— **Пожар уништио једну шпанску цркву.** Према вести из Мадрида, у великој цркви шпанске варошице Малуенда избио је изненадно пожар, који су ватрогасци успели, истина, да локализују, али је сам храм до темеља изгорео.

— **Припрема за прославу 700-годишњице Загреба.** Према писању загребачких листова, у хрватској престоници се врше велике припреме за свечану прославу 700-годишњице оснивања града Загреба. Тим поводом листови наводе да је мађарски краљ Свети Ласло 1093 основао загребачку бискупију.

— **Експлозија бензина у лекарској ординацији.** У ординацији лекара др. Балинта у Батасеку дошло је до експлозије две литре бензине, услед чега се цела соба претворила у пламен. Услед изненадног пожара, изазваног експлозијом, уништени су сви лекарски инструменти у ординацији, па и скупоцени Рентгенов апарат.

— **Мере за унапређење пољопривреде у Словачкој.** У оквиру акције за пролетњу сетву, коју води словачко Министарство пољопривреде за повишење жетвених приноса, расподељено је пољопривредницима 466 вагона семена јечма и 31 вагон зоби. За сељаке пострадале од поплаве одређено је сем тога 162 вагона јечма и 80 вагона зоби за пролетњу сетву. Исто је сељацима подељено и 22 вагона вештачког гнојива.

ПОЛИЦИСКА ХРОНИКА

Жена Лајтерер Јаноша са станом у Јене фехерцег улици број 1 пријавила је полицији да су непозната лица ушла у њену летњу кухињу и однела штедњак у вредности од 50 пенга, који је власништво Савић Милутина, а она га је само употребљавала.

Луц Ференц са станом у Сентиштван улици бр. 4 пријавио је полицији да је свој бицикл оставио пред бифе „Шајтос" Ракоци ул. бр. 7 и док се он бавио у бифеу непознати крадљивци украли су му бицикл, потпуно нов, у вредности од 180 пенга.

Непознати крадљивци ушли су на таван Новак Антала, из Толди Миклош ул. бр. 63 и одатле однели већу количину брашна.

Фишер Андор, из Атила ул. бр. 2, пријавио је полицији да је једном овдашњем златару дао свој златан прстен на оправку, коју златар никада није извршио. На његово тражење да му прстен врати макар и не поправљен, златар је то одбио. Изгледа да је утајио прстен.

Марија Жикић, са станом на Деак тргу бр. 9, поднела је пријаву против домара, коме је предала своје ципеле да однесе обућару на оправку зашто му је дала и два пенга. Домар је ципеле задржао себи, а новац потрошио.

— **Сакач Јанош,** 36 година стар, незапослени радник, пронађен је у бесвесном стању у свом стану на кревету. Хитно је пренесен у болницу где је умро не долазећи к' свести. Утврђено је да је смрт наступила због тровања алкохолом.

По свима овим случајевима полицаја води истрагу.

Лукави лопов и истрајни гонилац

Трка која се настављала у ратама

Кроз главне градске артерије пролазе свакодневно многобројни грађани. Док једни јуре гоњени трговачким пословима или неким важним састанцима, други шетају, а трећи прекраћују време. На њих нико не обраћа неку нарочиту пажњу, али у извесним моментима када њихово држање постаје сумњиво власти приступају, легитимишу и претресају пртљаг, а после тога пуштају или одводе у најближу полициску станицу.

Тако се једног дана појавио у 1941, 13 априла улици један непознати човек, који је пролазницима који му нису били „сумњиви" нудио спољне и унутрашње гуме од бицикла. Рејонски полицајац, коме је заустављање пролазника било сумњиво, приступио је непознатом и затражио од њега легитимацију. Тада је непознати извадио легитимацију којом је доказао да је он Кркљеш Божидар. Како то полицајцу није било доста, он га је позвао у најближу полициску станицу и пошто се Кркљеш није опирао, полицајац се задовољио праћењем сумњивог на извесном отстојању. Тако је све лепо ишло до Чаторна улице, када је Кркљеш тресну све спољне и унутрашње гуме од бицикла пред ноге збуњеног полицајца и почео да бега. Но и полицајац није био неспособан за трчање, те се развила једна бесомучна трка која је трајала све до каналског насипа. Обзиром да је Кркљеш још увек осећао гониоца за петама, он се залетео и без размишљања скочио у канал, препливао га и када је стигао на другу обалу обазрео се, али од гониоца није било ни трага ни гласа. Сав радостан, што је утекао, жалостан што је изгубио драгоцене гуме за које црноберзијанци плаћају велике своте, а уморан од напорног трчања, он је сео на један оближњи камен да се одмори.

Полицајац је био веома упоран и није напустио трку као што је то Кркљеш замишљао. већ је и он лагано препливао канал, а потом се приближио мокром Кркљешу који се одмарао на камену поред обале. Тада је нешто шушнуло. Кркљуш се окренуо, поново видео гониоца и по други пут почео да бега. Мокри и један и други, овом приликом нису могли да развију пуну брзину, али полицајац није заостајао, а на моменте чак је успевао и да се приближи Кркљешу. Када је Кркљеш видео да неће моћи утећи издржљивом гониоцу, налазио се већ сасвим близу Каћског рита, те је без дубоког размишљања полетео према риту, скочио у муљ и ускоро нестао у трсци. Полицајац је тада изгубио траг и престао са гоњењем. Али најдрагоценији адут налазио се у рукама полицајца. Легитимација Кркљешева налазила се у његовом џепу. Полиција је сада наставила истрагу и већ је утврђено да су све гуме које су нађене на месту где их је Кркљеш бацио краденог порекла. Истрага се наставља.

ЕТИЛЕН хем. чистиона и фарбара одела
ЧИСТИ СУВО
ПЕГЛА ПАРОМ
II Ракоци Ференц 4. 607 Телефон 36-32

— **У Будапешти данас има свега 322 празна стана.** Позната је ствар да у престоници већ одавно влада велика оскудица у становима. Најновији статистички подаци то најбоље доказују. Из те статистике се види да данас у Будапешти стоји на расположењу још свега 322 празна стана, што за једну варош са преко милион становника не значи много. У погледу локала стање је још горе, пошто се у целој престоници данас издају само 53 локала.

— **Оброци хлеба у Солуну.** Грчко звање за исхрану саопштава да се питање снабдевања хлебом у Солуну могло успешно решити, захваљујући потпори немачких власти. Сваки становник добиваће пет пута недељно по 125 грама хлеба.

— **Изгорела највећа железничка станица мексиканске престонице.** Како се из Мексика јавља, прошле ноћи избио је на главној железничкој станици у Мексико Ситиу огроман пожар, који се наглом брзином проширио на цео огроман комплекс станичних зграда и уређаја. Штета је огромна већ и због тога, што су се на тој станици концентрисали сви возови из унутрашњости Мексика.

— **Бесплатно посредовање рада.** — Код М. кр. држ. звања за посредовање рада могу добити упослење: мушки: 1 техн. чин., 1 чин. припр. у унутрашњости, 10 рудара у унутрашњости, 1 ковач у унутрашњости, 1 ливац гвожђа у унутрашњости, 1 часовничар и драгуљар у месту, 1 тракслер у месту, 1 штампар за текстил у месту, 1 ужар у месту, 1 муш. и жен. фризер у унутрашњости, 1 кочијаш у месту, 1 улични продавац у унутрашњости. Женске: 1 везиља у месту, 1 девојка за све у месту и 1 за унутрашњост, 1 девојка за све и куварица у месту и 2 у унутрашњости, 1 куварица у месту и 1 у унутрашњости. Шегрти у месту: 1 девојка за пресвлачење дугмета, 1 ковач, 2 за израду турпија, 1 лимар, 1 столар, 1 штројач, 1 молер, 1 за трговину гвожђа. У унутрашњости: 1 ковач, 1 столар, 1 корпар, 1 кројач, 1 берберин. Умољавају се сви они којима је потребна радна снага, да се обрате овом звању и то или писмом или на телефон 26—94, где ће им се увек приправно дати сва обавештења. Посредовање је бесплатно.

— **У Чантавиру страдало је 70 кућа од подземне воде.** У Чантавиру и околини подземна вода направила је овог пролећа огромне штете. Утврђено је да је само у Чантавиру уништено 70 кућа, а око 100 кућа је оштећено.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

— **Мађарско—турска измена робе.** У Анкари вођени преговори са заступницима мађарске привреде о установљењу нових контингената за измену робе успешно су завршени.

= **Са мађарског тржишта вина.** На винском тржишту показује се жива понуда, као и досад, насупрот слабој тражњи. Куповине су закључене у низијским подручјима за сељачка вина по цену од 14—14.50 пенга, за властелинска вина по цену од 14—15 пенга. У квалитетним винородним крајевима пазар мирује.

= **Камена со као помоћна материја у индустрији.** Према исказу мађарског монопола соли, током последњих двадесет година број индустриских предузећа која употребљавају камену со за основну одн. помоћну материју, потроструко се. Међу осталим, со се у хемиској индустрији примењује као основна материја а у текстилној при бојењу уместо Глауберове соли, и то већ у 57 текстилних предузећа у држави. И за чишћење воде примењује се успешно со већ у близу стотину индустријских предузећа. Најзад, индустриска со има важну улогу и при зготовљавању сапуна.

= **У Немачкој се брише грађански порез.** Државни секретар финансија у Рајху, Рајнхарт, објавио је да се брише грађански порез који су досад убирале општине, а место тога ће у мањој мери бити повишен порез на доходак, који убире држава. Услед ових мера, пореско дуговање нижег и средњег доходаринског разреда нешто ће опасти, док ће оптерећење оних који имају веће приходе у извесној мери порасти.

= **Накнада за луцеркино семе.** — Услед врло слабог рода луцерке за последње три године, стајале су пољопривредницима на расположењу врло мале количине луцеркина семена за сетву, тако да је и унутрашња потреба само делимично могла бити задовољена. Министар пољопривреде скреће пажњу оним пољопривредницима који желе да надокнаде своје приносе детелине луцерке, а не располажу довољним количинама семена, да требују семе црвене детелине, од којег има још доста залихе.

= **Швајцарска на путу аутархије.** Површина за пољопривредне културе у Швајцарској се, по једном научно израђеном плану, из године у годину повећава. Од 1934 до 1941, она је порасла за 47.4%, а од 1941 до 1942, дакле за последњу годину дана само, повећана је за 14.7%, и износи данас око 310.000 хектара. Да би Швајцарска била у погледу опскрбе храном потпуно независна, потребно јој је око 500.000 хектара културом засађене земље.

= **Пројект железнице Немачка — Украјина.** Немачки стручни часопис „Гросдојчер Феркер" саопштава пројект меродавних фактора Рајха, који би лежао у линији једне далекосежне континентално-европске саобраћајне политике, а тиче се изградње до сада још занемарене западно-источне саобраћајне пруге у Европи. Линија од Западне Немачке па до источног руба индустријског подручја у Украјини простире се на око 3000 км. Кад би се та пруга могла прелазити брзином од 160 км. на сат, вожња не би трајала ни пуних 19 сати. При подесном преуређењу локомотива и вагона, могло би се једним возом преносити 4000 тона материјала, те би измена сировина, готове робе и аграрних продуката између оба велика привредна подручја у Западној Немачкој и Јужној Украјини тиме била знатно оживљена и олакшана.

Наука и живот

НАЈЧЕШЋИ УЗРОЦИ ОПАДАЊА КОСЕ

Немачки медицински стручњак и лекар др. Ортнер из Франкфурта, пише у часопису „Минхенер Медицинише Вохенштрифтен“ занимљиво и поучно о узроцима опадања косе, па каже и ово:

„Најчешћи узрок опадања косе може се довести у везу са претераном функцијом лојних жлезда. Лојне жлезде корена косе услед запаљења или неке друге болести производе у претераној количини маст и у коси, а у исто време кожа на глави се перута. Тако се изазива изумирање појединих власи, и читавог њиховог комплекса. Интересантно је да између опадања косе код жене и опадања код мушкарца постоји карактеристична разлика.

Познато је да ћелављење код мушкараца почиње код чела, услед чега постаје шире и више. Ћелавост после тога прелази на горње делове главе. Код жена се опадање косе не ограничава никад на подручје око чела или више, ћелављење код жене може да буде увек равномерно, по целој глави у исто време.

Ћелављење може да буде наслеђена особина, а може да се стекне и неуредним и нехигијенским начином живота. Често исхрана и неумереност у животу служе као искључиви повод опадању косе. Алкохол, кава, чај, разна врућа јела, много меса, по трђењу многих научника, изазивају и убрзавају опадање косе, односно ћелављење. Ноћно бдење, интензивна електрична светлост, пијанчење и велики телесни напори такође изазивају стварање ћеле.

Међутим, и при умереном начину живота коса се може дуго очувати само на тај начин, ако се пази на негу, здравље косе. Треба припазити на то, да се коса и глава не перу сувише јаким, отровним сапунима. Чим се примети нека болест косе, треба се обратити лекару ради прегледа и лека. Звучно рекламирана средства треба само по саслушању лекаревог савета куповати.

*

ОПАСНОСТИ УСЛЕД ЛЕЧЕЊА ЖУЉЕВА

Ма колико да се жуљеви безопасна и незнатна болест, јер се то зло данашњим савременим лековима може лако уклонити, у вези са лечењем и отстрањењем жуљева ипак постоје извесне веће опасности по човеково здравље, на које лекари врло често указују. Многи људи лече жуљеве нарочитим тинктурама. Ове тинктуре нису увек беспрекорно фабриковане, пошто садрже јаке отрове. У том случају настаје у околини истребљеног жуља запаљење коже, пропраћено гнојењем, које се може да протегне и на целу стопалу. У том случају потребна је хитна лекарска интервенција. У многим случајевима постоји и опасност од тровања крви и стога при лечењу жуљева треба бити до крајности опрезан и добро се распитати кад се узме лек новог непознатог порекла.

Читајте нов роман „Нове поште“

Пјерова једина љубавна авантура

је наслов новог интересантног, модерног љубавног романа, који ће „Нова пошта“ почети да објављује у свом броју од 29 априла. Овај роман, пун трагичних и комичних љубавних заплета, доноси нашим читаоцима нешто сасвим ново, свеже, лектиру која се радо, лако, с уживањем и највећим задовољством чита све до краја. У овом делу духовитог и познатог француског романсијера

Оноре Морлена

износи се на оригиналан начин живот савременог, ужурбане, нервозне и за лака уживања увек спремне генерације, која не води рачуна о сноме што ће донети сутрашњица. Један заблудели муж, имућан и угледан париски грађанин, долази на фантастичну идеју, да оствари своју једину љубавну пустоловину у животу, а да за то његова строга и конзервативна жена не сазна.

Заплети, који се у роману **Пјерова једина љубавна авантура** нижу један за другим, показују да понекад и лакомисленост може донети велике користи човеку, ако уме да се снађе у тугаљивим и незгодним ситуацијама.

Овај роман Оноре Морлена постигао је у Француској, непосредно пред овај рат, тираж од преко 1 милион примерака, а доцније још и три издања.

Најтоплије препоручујемо својим читаоцима да наш нови роман прате са пажњом, јер ће им читање овог романа донети недоживљене пријатне утиске и ретко уживање.

Свет око нас

Младић осуђен на затвор што је крао да би се могао оженити

Жеља за женидбом као олакшавајућа околност

Рудолф Грамла, озбиљан и вредан молерски помоћник из Братиславе, који је тек навршио двадесет и четврту годину, решио се да се ожени и да пре женидбе сагради кућицу, где ће основати своје топло породично огњиште. Овај план не би био толико неостварљив, да је Грамла имао довољно новаца. Да би дошао до потребног грађевинског материјала за кућу, он је измислио смео план.

Грамла је ноћу са двоколицама неприметно ушао у државу Манфреда и Таубера и отуда однео, враћајући се више пута за плен, даске, греде и дирекe у вредности од преко 1.000 пенга. Крађа није примећена у држави. Млади молер је успео да за неколико дана сагради од украдених дасака, греда и дирека кућицу. Суседи су се заинтересовали откуда му новац за грађевински материјал. Он се збунио и није нашао никакав згодан изговор.

По пријави суседа, полиција је повела истрагу и тада је утврђено, да је Грамла опљачкао државу Манфреда и Таубера. Власници државе све дотле нису знали да су постали жртве крађе.

У дрвеној Грамлиној кућици нађене су и неке друге украдене ствари, намештај и прибор за кухињу. Овај човек, који је помоћу крађе хтео да оснује своје породично огњиште, доведен је ових дана пред Окружни суд у Братислави. Пред судом је Грамла изјавио:

— Осећао сам већ одавно неизмерну жељу да се оженим, да имам свој дом и да уживам у лепотама и радостима породичног живота. Увек сам важио као поштен човек и никад нисам ни сањао да ћу постати лопов. Али неки несавладљиви инстинкт је владао у мени и ја сам тако постао злочинац. Кајем се и спреман сам да издржим казну...

Суд је осудио Грамлу на два месеца затвора, али условно, имајући у виду као олакшавајућу околност, његову искрену жељу да се ожени и живи солидним породичним животом. А да би се овај несвакидашњи случај завршио са савршеним „хепи-ендом“, оштећени држави су, тронути младићевим исказом пред судом, не само одустали од захтева за оштету, већ су му великодушно поклонили сав украдени грађевински материјал.

*

20.000 ЈАЈА У — СТО ПЕДЕСЕТ КОФЕРА

Рим, априла. — Железничка милиција на станици Термини у Риму открила је једну кријумчарску организацију која се бавила тајном продајом животних намирница.

Надзорним органима пало је у очи да на линијама из Анконе, Орте и Формиа скоро редовно стижу у Рим курири са тешким коферима, које су увек декларисали да садрже разно рубље. За пар дана један за другим заплењено је око 150 кофера и сви су отворени. Није било мало изненађење, када су у њима нашли добро упакована — јаја. Укупно је избројано око 20.000 комада. У Риму су та кријумчарена јаја продавана па цени од 3 и по и 4 лире (око једног пенга) по комаду. Поред тога, заплењено је још 80 кг. уља, око 60 кг. сира у врећицама и на крају 40 кг. саламе и пршуте. Поводом ових кријумчарења предато је суду 38 особа. Заплењена јаја одмах су продата грађанству.

*

● **Угинули кит у дужини од 20 метара** избачен је на обалу у близини шпанског села Арнаоа. По повредама на китовом телу, могло се утврдити да је он налетео на мину, која је експлодирала.

● **У Шведској се врше опити** са биљем званим динга, које је, по мишљењу стручњака, веома подесно за производњу вештачког памука. Ова биљка напредује чак и у близини Северног Пола.

Укрштене речи

Број 85

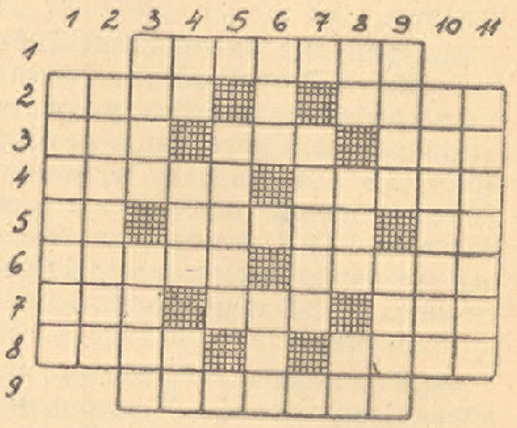

Водоравно: 1. чувени басиста; 2. мала (француски) — сугласник — мађарски композитор; 3. ваздух (латински) — месец — земљиште; 4. мемла — опасач (у падежу, обрнуто); 5. сок (мађарски) — грчка престоница — иницијали чувеног морепловца; 6. карташки израз — дворište (са „а“ на крају); 7. железница — јеврејско презиме (обрнуто) — света (турски); 8. појава код месеца — сугласник — притока реке Лима; 9. тинта.

Усправно: 1. чувена балерина; 2. Грахамов проналазак; 3. младо вино — ужина (обрнуто); 4. коњ — голишав (обрнуто) — мати (провинцијализам); 5. сугласник — париски дневни лист — сугласник; 6. аждаја — свеза — исток (немачки); 7. сугласник — херој — свеза; 8. он (француски) — поруб — иницијали проф. удружења; 9. ни — јајасти круг (обрнуто); 10. друштво за осигурање; 11. чувено мађарско вино.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 84

Водоравно: 2. декан; 1. Саратов; 3. саниранim; 4. вихором; 5. накаса — неп; 6. чар — секира; 7. коприва; 8. хромирано; 9. Мирјана; 10. скаче.

Усправно: 1. е — Н(икола) Ч(упић) — х; 2. Сава — мрка; 3. дан — икро — ино; 4. Ерих — ас — крмп; 5. кароерија; 6. атар — ка — чари; 7. ноп — вино — Ане; 8. виме — рана; 9. м — па — о.

ИЗГРАДЊА НИКАРАГУАНСКОГ КАНАЛА

План америчке владе да се, услед лаке повредљивости Панамског канала, ископа нов канал преко републике Никарагуе, који ће спајати оба океана, није нов, и његово остваривање већ је раније започињано. По вестима „Пари Соара“, пре годину дана, 10 априла 1941, отпочели су поновно претходни радови, одређена територија ограђена је бодљикавом жицом, а у околини постављени митраљези.

Сама изградња канала преко Никарагуе, иако је пут знатно дужи него панамски, лакша је, пошто је територија од једне до друге обале на једнакој надморској висини, па нису потребне изградње компликованих устава као што је то случај код Панамског канала.

Дужина Панамског канала је 35 км, а Никарагуанског биће 265 км, али ће канал водити преко једног повећег језера, чиме ће сам проток бити скраћен. Дубина канала биће, према плану, 10 метара, а 350 метара ширина. Бродови ће требати 50 сати за пролаз. План канала изградило је 18 инжењера.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

Љубав под маском

Вилхелм Холдер

Лепа Лујза Вернер била је ватрена, љупка женица. која је могла својом младошћу и лепотом задовољити и темпераментнијег мушкарца него што је био њен муж Роберт. Али њу је њена старија сестра још раније учила, да су сви мушкарци ђаволи и да само вребају згодну прилику да направе скок изван строгих брачних оквира. Лујза није веровала своме мужу. Знала је да је он вара. Осећала је то својим непогрешивим женским инстинктом и само је чекала згодну прилику, да улови Роберта и набави доказе његовог неверства, па да се разведе са њим.

Та прилика јој се ускоро пружила. Лукави Роберт Вернер се већ данима пре првог маскенбала у доба карневала спрема опрезно код Лујзе, како ће морати неколико вечера да присуствује важним конференцијама и састанцима са пословним пријатељима. Лујза је добро знала да ће ти Робертови пријатељи сви носити лаке, вечерње свилене хаљине и велики деколте и да неће одбити Робертову молбу да се са њим повуку у интимни сепаре...

Лујза је решила да ухвати свога мужа у неверству и то „ин флагранти“. Њен план је био једноставан: сазнаће на коју ће забаву са маскама отићи Роберт и она ће се вешто маскирати, да је муж не позна и помешати се с осталим женама. Стараће се да се приближи своме мужу и изазове његову пажњу. План који је свакако морао успети.

— Ти ћеш, драга Лујза, провести вече са мамом, зар не? — упитао је Роберт веома слатким и љубазним гласом онога вечера, када се спремао за велики берлински маскенбал, где су лепотице биле на избору.

— Да, драги Роберте, ја се не осећам нешто добро, остаћу код куће са мамом... А ти, сигурно имаш опет неку важну конференцију?...

— Да, ради се о милионима...

Роберт је нежно пољубио своју женицу и одјурио. Лујза је, док се њен муж облачио, брзо и вешто прегледала његове џепове и нашла улазницу за маскенбал у „Грос-Редути“. Чим је Роберт отишао, обукла је Лујза већ спремљени костим и ставила црвену маску преко очију. Затим је села у такси и наредила шоферу да је одвезе до „Грос-Редуте“. Она је просто улетела у велику балску дворану. У мноштву света тешко је било пронаћи мужа, који је био на путу да превари своју лепу и верну женицу.

Али Лујза је Роберта ипак пронашла. Био је сам. Још није успео да се упозна са неком кокетном лепотицом, иако је очима на све стране тражио ону која би му се највише свидела. И одједном, Робертов поглед пао је на витки и заводљиви Лујзин стас. Он, разуме се, није ни слутио да је то његова жена и да му је припремила клопку, у коју ће упасти, а која ће за њега бити веома непријатна.

Непозната Робертова лепотица је брзо пристала да склопи са галантним каваљером познанство, али се показивала веома краткоречива. Лујза је пред својим мужем вешто променила свој глас. А Роберт јој је за све време шапутао најлепше љубавне, страсне речи. Играли су и Лујза је, опет са љутњом у срцу, утврдила да је Роберт стеже и припија уз себе, како њу, своју жену, никада није стезао.

Још те ноћи хтела је Лујза да се разиђе са својим неверним мужем. Била је огорчена због понашања које је он испољавао према њој, гледајући у њој другу, а не своју жену. Најзад је ипак пристала на Робертов предлог да оду у сепаре и он је показивао да је до ушију заљубљен у непознату маску. Није другим маскираним лепотицама ни најмање пажње поклањао, премда су оне кокетовале са њим и просто га изазивале. То је Лујзи служило као нека сатисфакција. Ипак, тај њен Роберт има укуса и воли само оно што је савршено лепо...

У сепареу су пили шампањ и јели најфиније деликатесе. А Лујза је са огорчењем констатовала, да је њен муж ипак велики безобразник, јер кад је са њом излазио увече, никада се није показивао толико галантан као сад.

Загрејана шампањем, после поноћи Лујза је на Робертово наваљивање пристала, да се у сепареу свуче до свог интимног рубља, али под условом да маску ни после примљених страсних Робертових пољубаца не скида.

За то време свлачења, Лујза је кришом посматрала свога мужа и утврдила да се он сада сасвим друкчије понаша, него са њом, кад се налазе у интимним тренуцима. Таквог лудог и темпераментног га Лујза никада до тада није видела.

Али наивна Лујза једно ипак није знала: њен Роберт је био искусан и опрезан Дон Жуан. Кад је угледао белину њених од мрамора извајаних ногу, Роберт се тргао. Зар није она прва тачка тамо горе на десној нози младеж његове Лујзе? Такав младеж није могла да има ниједна жена, то је био заиста карактеристичан, необичан младеж. И Роберт је остао присебан. Одједном је променио своје држање према непознатој лепотици и насмејао се:

— Ха-ха-ха, зар ви мислите, госпођо, да сам ја жељан тога што ми ви сада желите да пружите? Не, не трудите се... Ја сам само хтео да се мало нашалим, позабавим са вама ове луде карневалске ноћи... Знате ли да ја имам женицу, богињу лепоте, коју не бих никада, ни за живу главу преварио. Извините, госпођо, али...

Лујзи је хтело срце да искочи из груди од велике радости. Она је здерала своју маску са лица, појурила према Роберту, страсно га загрлила и узвикнула:

— О, мили мој Роберте, како сам срећна... Ја сам твоја Лујза!... Мислила сам да ћеш ме ноћас изневерити и хтела сам те ставити на пробу, али сада ипак увиђам да си узоран муж... Хвала ти!

Роберт је загрлио своју жену, почео је да је љуби страсно и неприметно се осмехнуо. Био је срећан што је тога вечера једном црном младежу могао да захвали, што није својом лакомисленошћу изгубио женицу, као што је била његова безазлена и лаковерна Лујза...

И отада Роберт никада више није одлазио на маскенбалове, нити се интересовао за лепотице без — младежа...

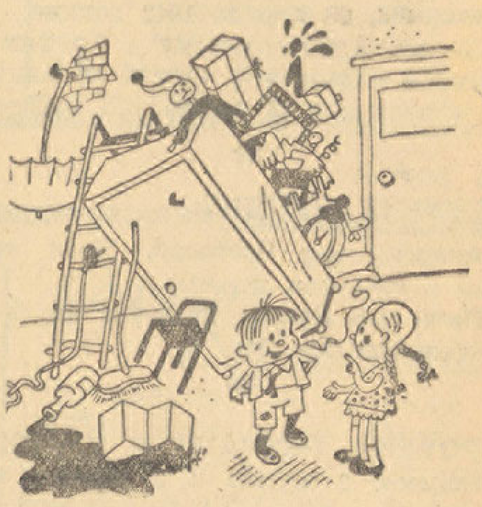

БОЉЕ МУ СЕ ДОПАДА...

— Шта је ново, Ђокице?

— Тата ми је рекао да ће ми купити питоме зечеве да се играм с њима. Па сад нећу зечеве, ово је лепше!

*

СУЈЕВЕРЈЕ...

Нова служавка пита своју газдарицу:

— Милостива, да ли сте сујеверни?

— Нисам. А зашто питате?

— Разбила сам велико огледало у салону.

*

УСЛУЖНОСТ...

Муж и жена су се посвађали око неког издатка, а породичној сцени присуствовао је и мали Ивица. Огорчена жена узвикну:

— О, како сам бесна. Могла бих сада зубима шкрипати!

Муж се обрати маломе Ивици:

— Ивице, иди донеси мамину вештачку вилицу са сточића из друге собе.

Шпијунска борба између две крајности: Истока и Запада

Пише В. Спасић (76)

Риђокоси капетан Велдон је мирно и флегматично стајао међу копљаницима. Поново је ставио свој прљави турбан на главу и сакрио своју риђу косу. Неки енглески официри, чувши овај врисак и ларму, међу њима и пуковник Веб и капетан Херимен, дојурили су са својим коњима. Скочили су хитро са седла и пришли Рут.

Њој више није било помоћи. Крволочни тигар јој је прегризао гркљан. Херимен је горко плачући пао на мртво тело своје жене. И он никад није сазнао да је пуне две године у најсрећнијем браку живео са највештијом и најлукавијом совјетском шпијунком.

Видећи овај трагичан случај, пуковник Веб је наредио да се лов одмах прекине. Оваква тешка несрећа за време лова на тигрове у Индији већ се годинама није десила. И тако ловачко друштво није ни доспело тога дана до треће чистине.

У БОРБИ ИЗМЕЂУ ИСТОКА И ЗАПАДА — ОВОГА ПУТА ПОБЕЂУЈЕ ЗАПАД

Чета капетана Корка стигла је у шуму, која се простирала иза жбунова треће чистине ловишта. Он је своје коњанике расподелио у три групе, а затим су они на дат знак појурили из шуме

Ова борба била је кратка Јаришкинови људи, који су се сместили у дубоком рову и имали камуфлиране митраљезе, нису могли у првим тренуцима да се снађу и митраљезе одмах окрену према непријатељу. У почетку били су толико збуњени, да нису ни знали шта се око њих дешава. А када су се мало прибрали, већ је било доцкан. Остало им је само да се бране својим револверима. Коњаници су са њима за неколико минута свршили.

Поручник Џонсон је, као да се није ништа десило, пребројао мртве.

— Има их петнаест, Корк. Ово је Јаришкин — показао је на једног, — он је нама нанео много несреће и зла. Али ни ови други нису ни мало бољи од њега. Овога пута убили смо 15 мува једним ударом, а што је најважније, спречили и велики нитковлук.

У канцеларији гувернера сер Малколма налазили су се њих петорица.

Поручник Џонсон завршио је свој извештај. Гувернер га је, дубоко замишљен, слушао.

— Надам се да ћемо сада бар неко време живети у миру, — рекао је на крају.

— Не верујем, сер Малколме. Наши непријатељи нису сентиментални. Можда се на путу већ налази други Јаришкин и друга Вјера Семјоновна! — приметио је Џонсон.

Риђокоси капетан Велдон сетно је погледао у ваздух.

Заиста, штета је била за ту дивну жену, — приметио је уз ироничан осмех. — Јадни Херимен, плакао је као мало дете.

— А ја вас молим, да мене сасвим изоставите из ове игре, — рекао је мало наљућен мајор Нормен.

— Не брини ништа друже, — приметио је Џонсон, — карте се већ мешају за нову партију. Наши непријатељи су неисцрпни и неуморни у својим триковима.

— Али ни Секрет сервис не спава, — додао је тихим гласом капетан Велдон.

— А све док буде било „жутокљунаца“, као што сте ви, ми се немамо чега бојати, — закључио је дебату седокоси гувернер сер Малколм.

— Крај —

Данас

Уторник, 28 априла 1942 године. Св. ап. Аристарх, Пуд и Трофим. Сунце излази у 4 часа и 58 минута, а залази у 19 часова и 7 минута.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Аларгић м-р Светозар, Деак трг број 5 (телефон 25—81).

Илић м-р Душан, Јержебет трг број 4 (телефон 24—45).

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени: 2 мушка и 2 женска детета.

Венчани: Черевички Слободан, ојачар и Попов Аранка.

Умрли: уд. Терезија Летић рођ. Бармет, домаћица, стара 60 година, уд. Софија Добрички рођ. Јованов, домаћица, стара 88 година.

*

РАДИО

28 април 1942

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● око **10.15:** Забавна музика ● **11.20:** Клавирски концерт ● **11.50:** Виолински концерт ● **12.30:** Војни концерт ● **14.00:** Шетња кроз варош Бер ● **15.30:** Црквени концерт из Јерске евангеличке цркве ● **15.15:** Концерт Јерске омладине ● **17.25:** Клавирски концерт ● **18.25:** Хорски и оркестарски концерт (пренос из Бера) ● **19.50:** Књижевно и музичко вече ● **22.10:** Концерт салонског оркестра ● **20.40:** Циганска музика.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 17.53 (моторни Арпад) и 20.38 путнички.

За Сабадку: 4.38.

За Зомбор 4.06, 7.25 (брзи моторни преко Сабадке), 10.54, 13.50 (Сеплигет—Паланка), 17§26.

За Тител: 6.15, 14.02 и 20.20.

За Зенту—Сегед: 5.30, 13.35 (само до Обечеја), 16.40.

Из Будапеште: 11.11 и 23.14.

Из Сабадне: 20.48 (особни, стиже у Ујвидек у 23.35).

Из Зомбора: 7.32, 9.15 (само из Паланке—Сеплигета), 12.54, 20.16.

Из Титела: 5.29, 15.30, 19.40.

Из Сегеда—Зенте: 7.05 (само од Обечеја), 10.35, 20.08.

—(●)—

Средњошколски двомеч у Зомбору

ГИМНАЗИЈА—ТРГОВАЧКА АКАДЕМИЈА 2:0 (1:0)

У суботу, почела је пехарска утакмица између овдашње гимназије и трговачке академије. Овој утакмици присуствовало је преко 800 гледалаца, разуме се ђака.

Оба тима дала су све од себе бранећи часно престиж своје школе.

Први гол је ауто-гол бека Трговачке академије, док је други гол био плод многих енергичних напада навала Гимназије.

На крају утакмице предат је пехар капитену победничког тима. За овај пехар ће се ускоро одиграти реванш-утакмица.

Највећи избор сваковрсних бонбона у новоотвореној радњи
МОЈСОВИЋ
ХИТЛЕР АДОЛФ УЛИЦА БРОЈ 3
(бивши бифе Димовић) 667

СПОРТ

Много бољи УАК побеђује Лампарт-а у сред Будапеште са резултатом 2:1 (1:1)

УАК је победу извојевао потпуно заслужено

Борба два противника који су желели само једно: два бода, привукла је на игралиште у Халом улици приличан број гледалаца. Време облачно, без кише, било је као створено за игру. УАК-ови играчи долазе на игралиште још око 3 часа и посматрају предигру утакмице, која се водила између Коложвара и Мавага. Сви навијају за Маваг, али Маваг се показује као тим недорастао за лигу. Истина, и Коложвар не претставља нешто нарочито, али ипак заслужено побеђује са 2:1 Маваг није искористио једну стопроцентну ситуацију за давање гола пред сам свршетак игре, а за овом пропуштеном шансом више су жалили УАК-овци но несрећни навијачи и играчи Мавага. Ово је разумљиво: Коложвар је тада био велики „конкурент“ УАК-у и евентуално изгубљена или нерешена утакмица ишла би само у корист УАК-овом крајњем пласману.

Нервозни играчи УАК-а са нестрпљењем чекали су свој наступ. Ускоро дошао је тај моменат. Дат је знак за почетак главне утакмице УАК—Лампарт.

Први потези „испробавања“ противника дали су јасну слику да је тим УАК-а: Плац — Чилаг, Аврамовић — Харгитаи, Марјановић, Живковић — Јовица Јовановић, Лендваи, Бадић и Велкер много бољи, као и да је Лампарт решен „на све“. Осећа се и мала нервоза, која иначе није ретко и на другим утакмицама, али овом приликом она утиче не само на играче већ и на публику која жучно бодри своје симпатизере. Време је полако одмицало, а УАК мирно преузимао игру у своје руке. Ређају се навале за навалом кроз трио, а ређе преко брзог Велкера и паметно корисног Јовановића.

Тешко је било гледати чисте ситуације које је имао Лендваи у првом полувремену, а које су биле неискоришћене. Неколико стопроцентно чистих прилика за давање гола упропастио је он пуцајући страховитим шутом или преко гола или у стативу. Када је УАК већ требао да предњачи са два три гола, лопта се налазила код Велкера ,који лако прелази десну страну одбране и, у моменту када се са неколико метара спремао да пуца, би грубо оборен од стране противничког бека. и док је судија показивао на белу тачку једанаестерца, Лендваи је већ намештао лопту и спремао се да пуца.

Стари репрезентативац Сабо, једина светла фигура Лампартовог тима, био је преварен, Лендваи је лопту хладнокрвно убацио у супротни угао и тиме дао први гол.

Тада, када су сви очекивали катастрофу Лампартовог тима, десило се оно чему се ретко надао: дошло је изједначење! Један снажан шут противничке одбране дотерао је лопту пред гол УАК-а, да би нешто касније један навални играч Лампарта гурнуо лопту поред збуњеног Плаца у гол. Изједначење даје потстрека Лампартовим играчима и они жестоко наваљују, но УАК не попушта, већ после првих тренутака изненађења поново преузима игру у своје руке.

Полувреме се завршава пред Лампартовим голом. За време одмору у свлачионици УАК-ови играчи су мирни и поред нерешеног резултата убеђени су у победу.

Друго полувреме у почетку доноси неколико опасних навала домаћина, али тим УАК-а се убрзо сређује. Палфи и Бадић „мали јунаци дана“ играју технички савршено, тако да им и „непријатељска“ публика аплаудира. и није се дуго чекало до ситуације када је одлични Велкер пред голом додао Бадићу овај Лендваиу, а када је противнички бек стартовао лопта се нашла код Јовановића. Десно крило УАК-а савршено, као руком, добаци лопту Лендваиу који са три метра пуца неодбрањиво у десни угао. Сабо се узалуд бацио. Резултат 2:1 за УАК даје потстрека још више, али, како се време приближавало крају, УАК се повлачи у одбрану.

УАК је ову победу у сред Будапеште потпуно заслужио. Његов тим се приказао као апсолутно бољи у сваком погледу. Техника Палфиа, Бадића, Јовановића, Велкера и Живковића се код домаћина није могла наћи. Одбојни ударци Аврамовића и Чилага су били много снажнији и чистији од удараца противничких бекова. Паметна игра халфлиније и борбеност обезглавила је тим Лампарта. Полутке Палфи и Бадић заслужују похвалу и вредно је споменути да су они у прошлу недељу били прави виртуози са лоптом. Велкер је био одличан, као и Лендваи, који је био и сувише нервозан, али се ипак искупио са дата два гола. Јовица Јовановић играо је одлично. Плац Едо није крив за примљени год, а неколико опасних шутова које је примио одбранио је у сигурном стилу.

ВлаВе

ОСТАЛИ РЕЗУЛТАТИ

Сем утакмице УАК—Лампарт за национално првенство I лиге у 9 колу одиграно је још 7 утакмица које су се завршиле са следећим резултатима:

У Будапешти: Коложвар—Маваг 2:1 (2:0).

Сегед—Гама 4:2 (2:0).

У Ујпешту: Ујпешт—Нађварад 7:0 (5:0).

У Кишпешту: ВМФК—Кишпешт 4:3 (3:1).

У Сегеду: СВШЕ—Електромош 4:3 (2:1).

У Шалготарјану: Шалготарјан-Ференцварош 4:4 (1:0).

У Солноку: Солнок—Диошђер 3:2 (2:1).

МАЛИ ОГЛАСИ
стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније. Мали огласи се примају, сем наше администрације (зграда Аполо биоскопа, I спрат), још и у трафикама Поповић, Хитлеров пут 7, Иброчић, Вардоши Лаело у. 2.

10.000 ЦИГАЉА, греп, грађа, прозори. Продаје: Черевички, Аради ул. бр. 13. 182

Пре него што би сте се решили за БУШЕЊЕ БУНАРА, оправку или пак купили шмрк, обратите се мени са пуним поверењем. **Лајош Рапоти,** бушач бунара и мајстор за прављење шмркова, Сиглигети Еде ул. 23. Телефон: 40—17. 635

БАШТА ОД 300 КВАДРАТНИХ ХВАТИ са поврћем и воћкама, стан соба, кујна, свињац и двориште за живину у центру издаје се у Атила улици 23. 655

ПРОДАЈЕ СЕ КУЋА од тврдог материјала — две собе, кухиње и шпајза, те споредних просторија. — Кућа је грађена на плацу од 150 кв. хв. Упитати: Фехермезе ул. 33.

НА ПРОДАЈУ дечија ограда и пар спортских пипела (гојзерица) бр. 36. Питати у Верешмарти ул. бр. 13. 661

ПЛАЦ СА КУЋОМ на лепом месту Београда заменио бих за некретнину у Мађарској или продао за Пенге. Писмене понуде на Администрацију „Банат“. 665

ПРОДАЈЕМ КУЋУ у најлепшем делу града, 3 собе са комфором, великим парком. Ујвидек, Др. Вилт Вилмош ул. 13, између 15—18 часова.

У сопственом интересу ваше наочаре набављајте само код дипломираног оптичара
А. КАЗИНЦИ
Ујвидек. Хитлер А. ул. 16
389 Тел. 30-30

ЗОРА
КРЕМ ЗА НОЋ
храни кожу лица, регенерира, улепшава, подмлађује и даје јој свежину и еластичност
Парфимерија „ЗОРА“
Ујвидек, Мусолини Б. пут 29
ТЕЛЕФОН: 34—17 18

Уметнички фото-завод
„АРНОЛД“
543 Уметнички снимци, уљени портрети, увеличавања, фотографски цртежи.
Фотографије за легитимације и аматерски снимци у специјалној изради
Хорти Миклош шугар ут 11.

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: „Уранија“, штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.